

Щодо порядку відкриття іноземної компанії в Марокко

(інформаційно-аналітична довідка)

Іноземні інвестори, які займаються підприємницькою діяльністю на території Марокко, як правило, вибирають одну з наступних організаційно-правових форм ведення бізнесу:

- відкрита акціонерна компанія (Société Anonyme, SA);
- закрита акціонерна компанія (Société à Responsabilité Limitée, SARL).

Відкрита акціонерна компанія з обмеженою відповідальністю має мати мінімум 5 учасників, в якості яких вони можуть виступати як фізичні, так і юридичні особи. Всі засновники компанії несуть відповідальність по боргах і зобов'язаннях підприємства лише в розмірі своєї частки в акціонерному капіталі. Мінімальний розмір акціонерного капіталу становить 300000 марокканських дирхамів (33 тис. дол. США).

У тому випадку, якщо капітал оплачується готівкою, чверть від загальної суми статутного капіталу має бути внесена на банківський рахунок компанії до її реєстрації. Якщо ж оплата проводиться не грошовими активами, то капітал на момент реєстрації оплачується в повному розмірі.

Відкрита акціонерна компанія має право випускати як іменні акції, так і акції на пред'явника. Власники акцій можуть вільно передавати і продавати свої акції третім особам. Директори і акціонери відкритої компанії можуть бути нерезидентами Марокко, але при цьому всі директори повинні бути акціонерами компанії. Управляє компанією Рада директорів, в складі якої може бути від трьох до дванадцяти осіб.

На відміну від відкритої компанії, закрита компанія з обмеженою відповідальністю створюється одним учасником, в якості якого може виступати фізична або юридична особа. Мінімальний розмір статутного капіталу для закритої компанії складає 100000 марокканських дирхамів (11 тис. дол. США). При цьому вся сума має бути оплачена на момент реєстрації компанії.

Закрита акціонерна компанія має право випускати лише іменні акції, які не можуть передаватися третім особам без згоди інших учасників компанії. Керувати закритою компанією може лише один директор, який не повинен разом з тим бути її акціонером. При цьому, директори і акціонери компанії можуть бути нерезидентами країни.

Процедура реєстрації компанії в Марокко

Процедура реєстрації компанії в Марокко складається з 5 етапів (не рахуючи виготовлення печатки) і займає, в середньому, 11 днів. Витрати на заснування компанії складають суму приблизно рівну 12% від валового

національного доходу на душу населення (у 2017 р. валовий національний дохід на душу населення становив в Марокко 2882 дол. США).

Підприємець, який має намір зареєструвати компанію в Марокко, повинен, в першу чергу, отримати в Регіональному інвестиційному центрі (Регіональний інвестиційний центр, скорочено CRI) так званий «CertificatNégatif». Зазначений документ підтверджує факт реєстрації назви майбутньої компанії. Сертифікат оформляється протягом одного дня. Вартість його видачі становить 230 марокканських дирхамів (біля 26 дол. США) (210 мар.дирхам+20 мар. дирхам гербового збору - droitsdetimbres (держмити)). Після цього власник компанії має внести установчий капітал на банківський рахунок і отримати квитанцію, що підтверджує факт внесення коштів (депозитний сертифікат).

Рахунок з коштами відразу ж після перерахування заморожується до завершення процесу заснування компанії. Для відкриття рахунку та внесення коштів необхідно пред'явити в банку статут компанії і виданий їй раніше CertificatNégatif. Додаткові збори при цьому не стягуються.

Потім установчі документи засвідчуються в мерії (commune). Представник мерії має підтвердити особистість особи, чий підпис стоїть на документах. На зазначену процедуру за часом витрачається менше одного дня. Вартість зазначених послуг становить 20 марокканських дирхамів (приблизно 2 дол.) за сторінку документа плюс 10 (біля 1 дол.) дирхамів загального збору. Лише після цього засновники компанії подають всі документи в CRI, де компанія проходить реєстрацію в Міністерстві фінансів та куди сплачує патентне мито, в Комерційному суді, в службі соціального страхування і в податковому відомстві. Для цього заявнику слід завантажити з офіційного інтернет-сайту єдину реєстраційну форму (formulaireuniquedéclarationdecréationd'entreprise).

Разом із заповненою формою заявник подає такі документи:

- CertificatNégatif (оригінал і три копії);
- квитанція з банку (attestationdedépot) (оригінал і одна копія);
- підписаний статут компанії (мінімум п'ять копій);
- договір оренди приміщення під офіс компанії (contratdebail) (дві копії);
- посвідчення особи керуючих компанією (три копії);
- повідомлення, яке буде опубліковано в офіційному бюлетені та юридичному виданні (дві копії).

Регіональний інвестиційний центр здійснює такі процедури:

- представляє статут компанії і її реєстрацію в Комерційний суд і до Реєстру компаній;
- видає номер для сплати патентного мита;
- організовує публікації оголошень про заснування компанії в юридичному виданні і в офіційному бюлетені;
- розсилає повідомлення про існування нового суб'єкта оподаткування;
- ставить компанію на облік в органах соціального страхування;
- здійснює легалізацію документів.

На етапі подання заяви та всіх документів засновник компанії надає також текст оголошення про заснування компанії, який буде оприлюднено в обох виданнях (юридичній газеті і офіційному бюлетені). Текст має бути на арабській мові і оформлений в друкованому вигляді. Регіональний інвестиційний центр

координує процес публікації цього повідомлення. Незважаючи на те, що оголошення опубліковується в офіційному бюлетені протягом тридцяти днів, для подачі реєстраційних документів до Комерційного суду достатньо пред'явити квитанцію про прийняття оголошення до друку.

Приблизно через тиждень заявник отримує «patente», ідентифікатор для сплати податків, свідоцтво про реєстрацію комерційного підприємства, бухгалтерські та облікові книги, реєстрацію в службі соціального страхування (так звана реєстрація в CNSS). Нещодавно була введена нова послуга - повідомлення підприємців про готовність пакету документів за допомогою розсилки текстових повідомлень на мобільний телефон.

Встановлено такі розцінки на реєстрацію компаній через службу CRI: 1% від статутного капіталу (мінімум 1000 марокканських дирхамів), реєстраційний внесок в розмірі 200 дирхамів, 350 дирхамів за реєстрацію в Комерційному реєстрі, 150 дирхамів за публікації (згідно розцінок, 8-9 дирхамів за рядок в діловому виданні і 4 дирхама за рядок в офіційному бюлетені).

Після реєстрації компанії засновник має подати заяву в економічний відділ комуни (ServiceEconomiquedelaCommune). Туди компанія подає також клопотання, копію «patente», копію свого статуту і іншу заяву (для другого типу авторизації), а також план офісних і виробничих приміщень і споруд, схему розміщення протипожежної сигналізації, план утилізації відходів і т.п.

Економічний відділ комуни оцінює можливості компанії щодо забезпечення безпечних і сприятливих умов роботи, а також наявність потенційної загрози для навколишнього середовища. Цю ж процедуру можна пройти безпосередньо в CRI за один день. Додаткова оплата за це не стягується. Після завершення зазначених процедур компанія може замовляти печатку і приступати до роботи. Вартість виготовлення печатки складає 200 марокканських дирхамів. По термінах це займає один робочий день.

Січень 2018 р.

Посольство України в Марокко